

tek niekorzystnych okoliczności mają problemy z obsługą kredytów. Takie działania powinny być jednak dostępne zarówno dla tych zadłużonych w walutach obcych jak i w złotych, co zapewni równe traktowanie kredytobiorców mających problemy ze spłatą zadłużenia.

Mając na uwadze specyfikę działalności bankowej, która opiera się środkach powierzonych pod tytułem zwrotnym, należy szczególnie pamiętać o tym, że jakiegokolwiek działania podejmowane w celu wsparcia kredytobiorców posiadających kredyty denominowane lub indeksowane w walutach obcych muszą uwzględniać zachowanie bezpieczeństwa depozytów bankowych oraz stabilności w całym systemie finansowym. Działania interwencyjne (w tym regulacyjne) muszą być zgodne z zasadą sprawiedliwości społecznej, zatem nie mogą angażować środków publicznych ani naruszać równości pomiędzy uczestnikami rynku finansowego. Podejmowane działania nie powinny także generować w przyszłości zachowań podmiotów prowadzących do wzrostu ryzyka systemowego, w szczególności poprzez bodźce stymulujące pokusę nadużycia (*moral hazard*). Specjalna „pomoc” dla kredytobiorców zadłużonych w walutach obcych może przez pozostałych kredytobiorców być odbierana jako swoista „premia” za ryzykowne zachowania kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyty walutowe, a teraz zdjęto z nich obowiązek spłaty części zobowiązania.

Potrzebne jest rozliczenie odpowiedzialności za koszty związane z niemal podwojeniem kursu franka szwajcarskiego od czasu zaciągania takich kredytów. Szczególne znaczenie mają tutaj niewłaściwe praktyki banków, które namawiając rzesze obywateli do zaciągania kredytów walutowych, naraziły ich na zbyt duże ryzyko. Kredytobiorcy, którym banki oferowały kredyty walutowe denominowane lub indeksowane we franku szwajcarskim przy podpisywaniu umowy kredytowej nie byli bowiem należycie i w pełni informowani o ryzyku zmiany kursu, nie powiedziano im o praktyce stosowania *spreadu* oraz nie uprzedzono, że ma ona wpływ na koszty, jakie ponoszą w związku ze spłatą kredytu. Zasada sprawiedliwości społecznej powinna być najważniejsza przy ustaleniu parametrów współodpowiedzialności banków za ryzyko walutowe.

Anna Jurkowska-Zeidler

ASYMMETRY OF RISK AND THE PRINCIPLE OF SOCIAL JUSTICE AGAINST THE BACKGROUND OF THE PROBLEM OF LOANS IN SWISS FRANCS

The appreciation of the Swiss franc at the beginning of 2015 has shown the scale of the currency risk for home loans in Swiss francs, the possibility of the unforeseen increase of further debt and the increase of the cost of servicing the loan beyond the financial capac-

ity of the borrower. This sparked an intense public debate on the relevance and the manner of possible actions that should be undertaken in order to reduce risk associated with loans granted (denominated / indexed) in Swiss francs, which are dominant among home loans in foreign currency in the Polish banking system. Most borrowers did not realize the risk associated with this type of loans which de facto were a kind of foreign currency speculation associated with significant foreign exchange risk. This risk has become real in recent years and has significantly increased the debt service costs. Additionally, banks have increased their salaries by using high currency spread rate that is disadvantageous for borrowers. The asymmetry of risk existing in the context of foreign currency loans denominated or indexed in Swiss francs justifies the need for equitable distribution of its costs. The system solutions with regard to risk-sharing should be determined by the principle of social justice.